

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 55/23

Luxemburg, 30 maart 2023

Arrest van het Hof in zaak C-5/22 | Green Network (Bevel tot terugbetaling van kosten)

Nationale energietoezichthouders kunnen de bevoegdheid krijgen om elektriciteitsbedrijven te gelasten de bedragen terug te betalen die zij in strijd met de vereisten inzake consumentenbescherming hebben ontvangen

Consumentenbescherming behoort namelijk tot de taken van die toezichthouders

In 2019 heeft de Autorità di Regolazione per Energia Reti e Ambiente (regulerende instantie voor energie, netwerken en milieu, Italië) aan Green Network, een Italiaans distributiebedrijf voor elektriciteit en aardgas, een administratieve geldboete van 655 000 EUR opgelegd wegens schending van transparantieverplichtingen met betrekking tot tarieven. De energietoezichthouder heeft Green Network eveneens gelast om aan haar eindafnemers een bedrag van 13 987 495,22 EUR terug te betalen, dat zij in rekening had gebracht als kosten voor administratief beheer, overeenkomstig een clause in het energiecontract die volgens de energietoezichthouder onrechtmatig was.

Na deze beslissing zonder succes te hebben betwist voor de bestuursrechter, heeft Green Network hoger beroep ingesteld bij de Consiglio di Stato (Italiaanse raad van state). Zij voerde aan dat de in het Italiaanse recht vastgestelde bevoegdheid van de nationale toezichthoudende instantie om terugbetaling te gelasten van bedragen die aan afnemers in rekening zijn gebracht, in strijd was met richtlijn 2009/72¹.

In dit verband heeft de Consiglio di Stato het Hof twee prejudiciële vragen gesteld over artikel 37, leden 1 en 4, van richtlijn 2009/72, dat de bevoegdheden van de regulerende instanties regelt, en bijlage I bij die richtlijn, die de maatregelen bevat die de lidstaten ter bescherming van de consument dienen vast te stellen.

Het Hof **geeft in zijn arrest aan dat artikel 37, lid 1, onder i) en n)², en lid 4, onder d)³, van richtlijn 2009/72, en bijlage I daarbij, niet belemmeren dat een lidstaat aan de nationale regulerende instantie de bevoegdheid verleent om elektriciteitsbedrijven te gelasten hun eindafnemers het bedrag terug te betalen dat zij hebben betaald voor „kosten voor administratief beheer” overeenkomstig een contractueel beding dat volgens die instantie onrechtmatig is.** Dit geldt ook wanneer dit bevel tot terugbetaling niet is gebaseerd op redenen die verband houden met de kwaliteit van de door deze ondernemingen verleende dienst, maar op de schending van transparantieverplichtingen met betrekking tot tarieven.

¹ Richtlijn 2009/72/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot intrekking van richtlijn 2003/54/EG (PB 2009, L 211, blz. 55).

² Deze bepalingen betreffen respectievelijk de taken van de regulerende instanties met betrekking tot de naleving van de transparantieverplichtingen en de consumentenbescherming.

³ Deze bepaling stelt dat de regulerende instanties de bevoegdheid hebben om effectieve, evenredige en afschrikkende sancties op te leggen aan elektriciteitsbedrijven die hun verplichtingen uit hoofde van richtlijn 2009/72 of enig toepasselijk wettelijk bindend besluit van de regulerende instantie niet naleven, of een bevoegde rechtbank voorstellen dergelijke sancties op te leggen.

Beoordeling door het Hof

Allereerst benadrukt het Hof dat, om de doelen van richtlijn 2009/72 te bereiken, deze richtlijn van de lidstaten vereist dat zij hun nationale regulerende instanties ruime bevoegdheden verlenen in verband met regulering van en toezicht op de elektriciteitsmarkt, met name om de bescherming van de consument te waarborgen.

Vervolgens merkt het Hof op dat artikel 37 van richtlijn 2009/72, betreffende de taken en bevoegdheden van de regulerende instantie, geen melding maakt van de bevoegdheid om van elektriciteitsbedrijven terugbetaling te eisen van bedragen die zij hebben ontvangen op grond van een contractueel beding dat als onrechtmatig wordt beschouwd. Het gebruik in artikel 37, lid 4, van richtlijn 2009/72 van de uitdrukking dat „de regulerende instantie ten minste over de volgende bevoegdheden [beschikt]” wijst er echter op dat aan een dergelijke instantie andere bevoegdheden kunnen worden toegekend dan die welke uitdrukkelijk in artikel 37, lid 4, zijn vermeld, om haar in staat te stellen de in artikel 37, leden 1, 3 en 6, van deze richtlijn bedoelde taken uit te voeren.

Bovendien behoren het waken over de naleving door de elektriciteitsbedrijven van hun transparantieplichtingen en de bescherming van de consument tot de in artikel 37, leden 1, 3 en 6, van die richtlijn bedoelde taken van de nationale regulerende instanties.

Het Hof stelt daarom vast dat **een lidstaat aan een regulerende instantie de bevoegdheid kan verlenen om die elektriciteitsbedrijven te gelasten de bedragen terug te betalen die zij hebben ontvangen in strijd met de vereisten van consumentenbescherming**, met name die betreffende de transparantieplichting en de nauwkeurigheid van de facturering.

Aan deze uitlegging wordt niet afgedaan door het feit dat artikel 36 van richtlijn 2009/72 bepaalt dat de nationale regulerende instantie maatregelen neemt „waar nodig in nauw overleg met de andere betrokken nationale autoriteiten, waaronder de mededingingsautoriteiten, en zonder dat wordt geraakt aan hun bevoegdheden”, of dat artikel 37, lid 1, onder n), van deze richtlijn de uitdrukking „samen met andere betrokken instanties” bevat.

Uit deze bepalingen vloeit immers niet voort dat, in een geval zoals aan de orde in deze zaak, alleen een van die andere nationale autoriteiten de terugbetaling kan gelasten van de bedragen die de elektriciteitsbedrijven ten onrechte bij de eindafnemers in rekening hebben gebracht. Integendeel, het gebruik van de woorden „waar nodig” impliceert dat dergelijk overleg alleen noodzakelijk is wanneer de maatregel waarvan de vaststelling wordt overwogen, gevolgen kan hebben voor andere bevoegde instanties.

Ten slotte wijst het Hof erop dat, aangezien de bescherming van de consument en het waken over de naleving van de transparantieplichtingen tot de in artikel 37, lid 1, onder i) en n), van richtlijn 2009/72 genoemde taken behoren, de precieze redenen waarom (ter vervulling van een van deze taken) een elektriciteitsbedrijf wordt gelast om haar afnemers terug te betalen, niet relevant zijn.

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Volg ons!

